

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2022. november 15.*

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban – A házasság felbontása – 2201/2003/EK rendelet – A 2. cikk 4. pontja és a 21. cikk – A »határozat« fogalma – A házasságnak a házastársak közötti megállapodáson alapuló és valamely tagállam anyakönyvvezetője által kimondott felbontásának egy másik tagállamban való elismerése – A »határozat« fennállásának meghatározását lehetővé tevő kritérium”

A C-646/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2020. december 1-jén érkezett, 2020. október 28-i határozatával terjesztett elő

a **Senatsverwaltung für Inneres und Sport, Landesamtsaufsicht**,

és

TB

között,

a **Standesamt Mitte von Berlin**,

RD

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, A. Prechal, E. Regan, M. Safjan (előadó) és M. L. Arastey Sahún tanácselnökök, M. Ilešič, J.-C. Bonichot, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin, M. Gavalec, Csehi Z. és O. Spineanu-Matei bírák,

főtanácsnok: A. M. Collins,

hivatalvezető: M. Krausenböck tanácsos,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. február 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a német kormány képviselőjében J. Möller, M. Hellmann és U. Kühne, meghatalmazotti minőségben,
- az észt kormány képviselőjében N. Grünberg, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében A. Daniel és A.-L. Desjonquères, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Natale avvocato dello Stato,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében H. Leupold, M. Wilderspin és W. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. május 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 338., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.; helyesbítések: HL 2013. L 82., 63. o.; HL 2018. L 33., 5. o.; a továbbiakban: „Brüsszel IIa” rendelet) értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Senatsverwaltung für Inneres und Sport, Landesamtsaufsicht (berlini bel- és sportügyi minisztérium, anyakönyvi felügyeleti hatóság, Németország) (a továbbiakban: anyakönyvi felügyeleti hatóság) és TB között annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy e hatóság TB és RD házassága felbontásának az illetékes német igazságügyi hatóság általi előzetes elismerése hiányában megtagadta annak engedélyezését, hogy a német házassági anyakönyvbe bejegyezzék e házasság Olaszországban történt peren kívüli felbontását.

Jogi háttér

Az uniós jog

A Brüsszeli Egyezmény

- 3 Az új tagállamok csatlakozásáról szóló későbbi egyezményekkel módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.; a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) 25. cikke kimondja:

„A jelen egyezmény értelmében határozatnak tekintendő valamely szerződő állam bírósága által hozott bármely határozat, elnevezésére való tekintet nélkül, beleértve az ítéletet, a döntést, a végzést vagy végrehajtási intézkedést, valamint a költségeknek és kiadásoknak bírósági tisztviselő általi meghatározását.”

A „Brüsszel IIa” rendelet

- 4 A „Brüsszel IIa” rendelet (1), (2), (8), (21) és (22) preambulumbekzdése kimondta:

„(1) Az Európai Közösség célul tűzte ki egy szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtését, ahol biztosított a személyek szabad mozgása. E célból a Közösségnek egyebek között olyan intézkedéseket kell elfogadnia a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén, amelyek a belső piac megfelelő működéséhez szükségesek.

(2) Az Európai Tanács tamperei ülésén helyt adott a bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének, amely egy valóságos jogi térség létrehozásához elengedhetetlen [...]

[...]

(8) A házasság felbontására, a különválásra, illetve a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozatok tekintetében ezt a rendeletet csak a házassági kötelekek felbontására kell alkalmazni, és a rendelet nem foglalja magában olyan kérdéseket, mint például a házasság felbontásának jogalapja, a házasság vagyoni jogi következményei vagy egyéb járulékos vonatkozások.

[...]

(21) A tagállamokban meghozott határozatok elismerését és végrehajtását a kölcsönös bizalom elvére kell alapozni, és az elismerés megtagadásának jogalapját a szükséges minimális szinten kell tartani.

(22) A közokiratokat és a felek közötti azon megállapodásokat, amelyek valamely tagállamban végrehajthatók, az elismerésről és végrehajtásról szóló szabályok alkalmazásában a »határozatokkal« egyenértékűként kell kezelni.”

5 E rendelet 1. cikkének szövege a következőképpen volt megfogalmazva:

„(1) Ezt a rendeletet a bíróság jellegétől függetlenül az alábbiakkal kapcsolatos polgári ügyekben kell alkalmazni:

a) a házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése;

b) a szülői felelősség megállapítása, gyakorlása, átruházása, korlátozása vagy megszüntetése.

[...]

(3) Ez a rendelet nem alkalmazható:

[...]

e) a tartási kötelezettségre;

[...]”

6 Az említett rendelet 2. cikke a következőképpen rendelkezett:

„E rendelet alkalmazásában:

1. »bíróság«: a tagállamok valamennyi, az 1. cikk alapján az e rendelet hatálya alá tartozó ügyekben joghatósággal rendelkező hatósága;

[...]

3. »tagállam«: Dánia kivételével az összes tagállam;

4. »határozat«: a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése, valamint szülői felelősségre vonatkozó határozat, amelyet egy tagállam bírósága mond ki, függetlenül a határozat elnevezésétől, ideértve az ítéletet vagy végzést;

[...]”

7 A „Brüsszel IIa” rendelet „Elismerés és végrehajtás” című III. fejezete tartalmazta az „Elismerés” című 1. szakaszt, amelyben e rendelet 21–27. cikke szerepelt.

8 Az említett rendelet 21. cikke előírta:

„(1) Valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül elismerik.

(2) Különösen, illetve a (3) bekezdés sérelme nélkül, nem szükséges külön eljárás egy tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez egy másik tagállamban hozott a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat alapján, amely ellen további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre az említett tagállamnak a joga szerint.

[...]”

- 9 Ugyanezen rendeletnek „A házasság felbontására, a különválásra és a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozatok elismerését kizáró okok” című 22. cikke kimondta:

„A házasság felbontására, a különválásra és a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat nem ismerhető el, amennyiben:

- a) az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes annak a tagállamnak a közrendjével, ahol az elismerést kérik;

[...]”

- 10 A „Brüsszel IIa” rendelet 25. cikkének szövege a következő volt:

„Valamely határozat elismerése nem tagadható meg amiatt, hogy annak a tagállamnak a joga, ahol az ilyen elismerést kérik, azonos tényállás mellett nem tenné lehetővé a házasság felbontását, a különválást vagy a házasság érvénytelenítését.”

- 11 E rendelet III. fejezetének „Az 1. és 2. szakasz közös rendelkezései” című 3. szakaszában szerepelt többek között a rendelet 39. cikke, amely a következőképpen rendelkezett:

„A határozathozatal helye szerinti tagállam illetékes bírósága vagy hatósága bármely érdekelt fél kérelmére igazolást bocsát ki az I. melléklet (házassági ügyekre vonatkozó határozatok), illetve a II. melléklet (szülői felelősségre vonatkozó határozatok) szerinti formanyomtatványoknak megfelelően.”

- 12 E III. fejezet „Közokiratok és egyezségek” című 5. szakasza kizárólag az említett rendelet 46. cikkét tartalmazta, amelynek szövege a következő volt:

„Az alaki követelményeknek megfelelően végrehajtható okiratként elkészített vagy nyilvántartásba vett és valamely tagállamban végrehajtható okiratot, valamint a felek által megkötött, és a megkötése tagállamában végrehajtható egyezségeket, a határozatokkal azonos feltételekkel ismerik el és nyilvánítják végrehajthatónak.”

A „Brüsszel IIb” rendelet

- 13 A házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló, 2019. június 25-i (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet (HL 2019. L 178., 1. o.; a továbbiakban: „Brüsszel IIb” rendelet), amely a „Brüsszel IIa” rendeletet átdolgozta, a 104. cikkének (1) bekezdése értelmében ez utóbbi rendeletet 2022. augusztus 1-jével hatályon kívül helyezte. Ugyanakkor a „Brüsszel IIb” rendelet 100. cikkének (2) bekezdése értelmében továbbra is a „Brüsszel IIa” rendelet alkalmazandó a 2022. augusztus 1. előtt indított eljárásokban hozott határozatokra, az alaki követelményeknek megfelelően az említett napot megelőzően kiállított, illetve nyilvántartásba vett közokiratokra és a megkötésük helye szerinti tagállamban az említett napot megelőzően végrehajthatóvá vált megállapodásokra. Az alapügy tényállásának időpontjára figyelemmel az alapügyre így a „Brüsszel IIa” rendelet az irányadó.

14 A „Brüsszel IIb” rendelet (14) preambulumbekzdése kimondja:

„A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a bíróság fogalmát tágan kell értelmezni, vagyis annak magában kell foglalnia a közigazgatási vagy egyéb olyan hatóságokat – például a közjegyzőket – is, akik vagy amelyek joghatóságot gyakorolnak bizonyos házassági, illetve szülői felelősségi ügyekben. Minden olyan megállapodást, amelyet a bíróság a nemzeti joggal és eljárással összhangban lefolytatott érdemi vizsgálatot követően jóváhagyott, határozatként kell elismerni és végre kell hajtani. Az olyan egyéb megállapodások más tagállamokban való érvényesítésének, amelyek az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban egy hatóság vagy egyéb, a Bizottságnak e célból bejelentett, hatósági tevékenységet végző szerv formális beavatkozását követően válnak jogilag kötelező erejűvé, e rendelet közokiratokra és megállapodásokra vonatkozó különös rendelkezéseivel összhangban kell történnie. E rendeletnek nem célja, hogy lehetővé tegye a tisztán magánjellegű megállapodások szabad mozgását. Lehetővé kell tenni azonban az olyan megállapodások mozgását, amelyek nem határozatok vagy közokiratok, ám amelyeket egy erre feljogosított hatóság nyilvántartásba vett. E hatóságok magukban foglalhatják a megállapodásokat nyilvántartásba vevő közjegyzőket is, akkor is, ha szabad foglalkozást űznek.”

15 E rendelet 30. cikke kimondja:

„(1) A valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás előírása nélkül el kell ismerni.

(2) Különösen, és a (3) bekezdés sérelme nélkül, nem szükséges külön eljárás egy tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez egy másik tagállamban hozott a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat alapján, amely ellen további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre az említett tagállamnak a joga szerint.

[...]

16 Az említett rendelet 65. cikke így rendelkezik:

(1) Az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban jogilag kötelező erővel bíró, a különválással és a házasság felbontásával kapcsolatos közokiratokat és megállapodásokat külön eljárás nélkül el kell ismerni a többi tagállamban is. E szakasz eltérő rendelkezése hiányában e fejezet 1. szakasza megfelelően alkalmazandó.

(2) Az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban végrehajtható, jogilag kötelező erővel bíró, a szülői felelősségre vonatkozó közokiratokat és megállapodásokat végrehajthatóvá nyilvántartás nélkül kell elismerni és végrehajtani a többi tagállamban. E szakasz eltérő rendelkezése hiányában e fejezet 1. és 3. szakasza megfelelően alkalmazandó.”

A német jog

17 A 2008. december 17-i Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (a családi ügyekben követendő eljárásról és a nemperes eljárásokról szóló törvény, BGBl. 2008. I, 2586. o.) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: FamFG) 97. §-a (1) bekezdésének második mondata kimondja, hogy „[a]z Európai Unió jogi aktusaiban szereplő rendelkezéseket [a FamFG rendelkezései] nem érinti[k]”.

- 18 A FamFG „Házassági ügyekben hozott külföldi határozatok elismerése” című 107. §-ának (1) bekezdése szerint:

„Az olyan határozatok, amelyekkel külföldön házasságot semmissé nyilvánítanak, érvénytelenítnek vagy – az életközösség fenntartása mellett vagy anélkül – felbontanak, vagy amelyekkel megállapítják a felek közötti házasság fennállását vagy annak hiányát, csak akkor kerülnek elismerésre, ha a Land igazságügyi igazgatása megállapította, hogy az elismerés feltételei teljesülnek. Ha olyan állam valamely bírósága vagy hatósága határozott, amelynek a határozat időpontjában mindkét házastárs az állampolgára volt, az elismerés nem függ a Land igazságügyi igazgatásának a megállapításától.”

- 19 A 2007. február 19-i Personenstandsgesetz (a személyi állapotról szóló törvény, BGBl. 2007. I, 122. o.) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: PStG) 3. §-ának címe: „Anyakönyv”. E szakasz (1) bekezdése a következőket tartalmazza:

„Az anyakönyvi hivatal az illetékességi területén:

1. házassági anyakönyvet vezet (15. §),

[...]

- 20 A PStG-nek „Az anyakönyv naprakésszé tétele” című 5. §-ának (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az anyakönyvbe történő bejegyzéseket e törvény rendelkezéseinek megfelelően kell későbbi aktusokkal és utalásokkal kiegészíteni és helyesbíteni (naprakésszé tétel).”

- 21 A PStG „Naprakésszé tétel” című 16. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A házasságra vonatkozó bejegyzésben fel kell tüntetni a következő későbbi aktusokat:

[...]

3. a házasság érvénytelenítése vagy felbontása,

[...]

Az olasz jog

- 22 A módosítások útján a 2014. november 10-i 162. sz. törvénnyel (a GURI 2014. november 10-i 261. száma) törvénnyé átalakított, 2014. szeptember 12-i decreto-legge n° 132 – Misura urgente di degiurisdizionalizzazione ed altri interventi per la definizione dell’arretrato in materia di processo civile (a peren kívüli vitarendezést célzó sürgős intézkedésekről és a polgári ügyhátralék csökkentését célzó más beavatkozásokról szóló 132. sz. törvényerejű rendelet, a GURI 2014. szeptember 12-i 212. száma; a továbbiakban: 132/2014. sz. törvényerejű rendelet) „Közös megegyezéssel történő különválás, a házasság felbontása vagy a házasság polgári jogi hatásainak megszüntetése iránti közös kérelem, valamint a különválás vagy a házasság felbontása feltételeinek módosítása az anyakönyvvezető előtt” című 12. cikkének első két bekezdése kimondja, hogy a házastársak – adott esetben ügyvéd igénybevételével – az illetékes

anyakönyvvezető előtt megállapodhatnak többek között a házasság felbontásáról vagy a házasság polgári jogi hatásainak megszüntetéséről, feltéve hogy e házastársaknak nincsen kiskorú gyermekük, sem cselekvőképtelen, súlyos fogyatékkal élő vagy eltartott nagykorú gyermekük.

- 23 A 132/2014. sz. törvényerejű rendelet 12. cikkének (3) bekezdése ezenkívül előírja, hogy az anyakönyvvezető mindkét féltől személyesen átveszi a fél azon szándékáról szóló nyilatkozatot, hogy a házasság felbontását vagy a házasság polgári jogi hatásainak megszüntetését kéri a felek között létrejött megállapodás szerinti feltételeknek megfelelően, továbbá előírja, hogy a megállapodás nem vonatkozhat vagyonátruházásra, hogy a megállapodást tartalmazó okiratot a házastársak nyilatkozatának kézhezvételét követően haladéktalanul el kell készíteni és alá kell írni, hogy az említett megállapodás a többek között a házasság felbontásának és a házasság polgári jogi hatásai megszüntetésének feltételeire vonatkozó bírósági határozatok helyébe lép, és hogy a házastársak nyilatkozatának átvételekor az anyakönyvvezető felhívja őket arra, hogy a megállapodás megerősítése érdekében legkorábban 30 nappal e nyilatkozatok átvételét követően jelenjenek meg előtte, azzal, hogy a megjelenés elmulasztása esetén a megállapodás nem kerül megerősítésre.
- 24 A Ministero della Giustizia (igazságügyi minisztérium, Olaszország) 132/2014. sz. törvényerejű rendeletről szóló 2018. május 22-i körlevele az anyakönyvvezetőt jelöli ki a „Brüsszel IIa” rendelet 39. cikke szerinti igazolás kiállítására Olaszországban hatáskörrel rendelkező hatóságként.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 25 A német és olasz kettős állampolgárságú TB 2013. szeptember 20-án házasságot kötött az olasz állampolgárságú RD-vel a Standesamt Mitte von Berlin (Berlin-Mitte-i anyakönyvi hivatal, Németország) előtt. E házasságot bejegyezték a berlini házassági anyakönyvbe.
- 26 TB és RD első alkalommal 2017. március 30-án jelent meg a pármái (Olaszország) anyakönyvvezető előtt a 132/2014. sz. törvényerejű rendelet 12. cikke szerinti házasságfelbontással kapcsolatos peren kívüli eljárás lefolytatása céljából. Nyilatkozatuk megerősítése céljából második alkalommal 2017. május 11-én jelentek meg ezen anyakönyvvezető előtt. A 2018. február 15-i harmadik megjelenésük alkalmával TB és RD a 2017. március 30-i nyilatkozatukra hivatkozva kijelentették, hogy házasságuk felbontását kérik, jelezve azt is, hogy e tárgyban semmilyen eljárás nincs folyamatban. Mivel e nyilatkozatokat 2018. április 26-án az említett anyakönyvvezető előtt meg is erősítették, ez utóbbi 2018. július 2-án kiállította TB részére a „Brüsszel IIa” rendelet 39. cikke szerinti igazolást, amely tanúsítja, hogy RD-vel kötött házasságát 2018. február 15-i hatállyal felbontották.
- 27 TB ezután azt kérte a Berlin-Mitte-i anyakönyvi hivataltól, hogy a házasság felbontását a PStG rendelkezéseinek megfelelően jegyezzék be a berlini házassági anyakönyvbe. E hivatal, mivel kétségei voltak azzal kapcsolatban, hogy e bejegyzés nem követeli-e meg a FamFG 107. §-a szerinti előzetes elismerést, az anyakönyvi felügyeleti hatóságon keresztül az e kérdésben hatáskörrel rendelkező Amtsgerichthez (helyi bíróság, Németország) fordult.
- 28 2019. július 1-jei végzésével e bíróság úgy határozott, hogy TB és RD peren kívüli házasságfelbontásának a házassági anyakönyvbe történő bejegyzése csak azt követően lehetséges, hogy a FamFG 107. §-a (1) bekezdésének első mondata értelmében a Land hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatósága, a jelen esetben a Senatsverwaltung für Justiz, Verbraucherschutz und

- Antidiskriminierung (igazságügyi, fogyasztóvédelmi és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemért felelős berlini minisztérium, Németország) (a továbbiakban: berlini igazságügyi minisztérium) elismerte a házasság felbontását.
- 29 A TB által a berlini igazságügyi minisztériumhoz benyújtott elismerés iránti kérelmet azonban ez utóbbi elutasította azzal az indokkal, hogy nincs szó elismerést igénylő határozatról. A TB által e kérelem elutasításával szemben benyújtott kereset még folyamatban van a Kammergericht Berlin (berlini regionális felsőbíróság, Németország) előtt.
- 30 A TB egyébiránt fellebbezést nyújtott be a 2019. július 1-jei végzéssel szemben is, amelynek a Kammergericht Berlin (berlini regionális felsőbíróság) helyt adott. Ez utóbbi így megtiltotta a Berlin-Mitte-i anyakönyvi hivatalnak, hogy TB és RD házassága Olaszországban történt felbontásának a házassági anyakönyvbe való bejegyzését a berlini igazságügyi minisztérium általi előzetes elismeréshez kösse.
- 31 Az anyakönyvi felügyeleti hatóság e határozattal szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Bundesgerichtshofhoz (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a 2019. július 1-jei végzés helybenhagyása iránt.
- 32 A kérdést előterjesztő bíróságban felmerül a kérdés, hogy a „határozatnak” a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontjával összefüggésben értelmezett 21. cikkében szereplő fogalmára tekintettel az említett rendeletben a házasság felbontására vonatkozó határozatok elismerésére vonatkozóan előírt szabályokat kell-e alkalmazni olyan esetben, amikor a házasság felbontása a házastársak által kötött megállapodás alapul, és azt valamely tagállam anyakönyvvezetője a nemzeti jogszabályoknak megfelelően kimondja. Igenlő válasz esetén, és figyelemmel arra, hogy e szabályokat a FamFG 97. §-a (1) bekezdésének második mondata értelmében a német jogszabályok nem érintik, Németországban semmilyen elismerési eljárásra nincs szükség. Azt kell tehát eldönteni, hogy a „határozatnak” a „Brüsszel IIa” rendelet e rendelkezései értelmében vett fogalmát úgy kell-e értelmezni, hogy az csak azokra az aktusokra vonatkozik, amelyek bíróságtól vagy közhatalmi jogkörök gyakorló hatóságtól származnak, és amelyek jogokat keletkeztetnek, vagy e fogalom magában foglalja-e a felek önálló akarata körébe tartozó olyan magánjogi aktusokat is, amelyeket állami hatóság jogokat keletkeztető ilyen részvétele nélkül fogadtak el, amint erről van szó a 132/2014. sz. törvényerejű rendelet 12. cikkében Olaszországban előírt eljárás esetén.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy sem az említett rendelkezések szövege, sem a 2017. december 20-i Sahyouni ítéletből (C-372/16, EU:C:2017:988) levonható következtetések nem teszik lehetővé e kérdés egyértelmű eldöntését, még akkor sem, ha a német jogi szakirodalom egy része e szöveg olyan tág értelmezését fogadja el, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy a „Brüsszel IIa” rendeletben a házasság felbontására vonatkozó határozatok elismerésére vonatkozóan előírt szabályok alkalmazandók a házasság olyan peren kívüli eljárásban történő felbontására is, mint a házasságnak az alapügyben szóban forgó olasz szabályozás szerinti felbontása.
- 34 Míg a jogi szakirodalom e része azt állítja, hogy az ilyen értelmezést igazolja a „Brüsszel IIa” rendelet célja, amely abban áll, hogy az Unióban házassági ügyekben biztosítsa a könnyű elismerést, a kérdést előterjesztő bíróság ezzel ellentétes értelmezés mellett érvel. E bíróság szerint a „Brüsszel IIa” rendelet azon az előfeltevésen alapul, hogy csak egy hatóság által hozott házasságot felbontó határozat, amely jogokat keletkeztet, teszi lehetővé a „gyengébb” házastárs védelmének biztosítását a házasság felbontásával összefüggő hátrányokkal szemben, mivel egy ilyen hatóság a felülvizsgálati jogkörét gyakorolva megakadályozhatja a házasság felbontását.

Márpedig nem ez a helyzet akkor, ha a házasság felbontásának jogalapja a házastársak magánokiratban kifejezett önálló akaratából ered, és a hatóság részvétele a figyelmeztetésre, tisztázásra, bizonyításra vagy tanácsadásra korlátozódik, anélkül hogy érdemi felülvizsgálatra lenne jogosult.

- 35 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy ezt a megközelítést megerősíti egyrészt az a tény, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet elfogadásakor az akkori tagállamok jogában nem létezett házasságfelbontással kapcsolatos peren kívüli eljárás, így az uniós jogalkotó ezt az esetet nem vehette figyelembe. Másrészt a „Brüsszel IIa” rendeletet 2022. augusztus 1-jével hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő „Brüsszel IIb” rendelet rendelkezéseiből az következik, hogy az uniós jogalkotó időközben olyan szabályokat írt elő, amelyek kiterjednek a házasság olyan felbontására is, mint a házasságnak az alapügyben szóban forgó olasz szabályozás szerinti felbontása, amire a „Brüsszel IIa” rendelet hatálya alatt nem került sor.
- 36 Abban az esetben, ha a Bíróság azt állapítaná meg, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontjával összefüggésben értelmezett 21. cikke értelmében vett „határozatról” az alapügyben szóban forgó olasz szabályozás szerintihez hasonló házasságfelbontás esetén nem lehet beszélni, a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a házasság ilyen felbontását az említett rendelet 46. cikke alapján mindazonáltal el lehet-e ismerni. A kérdést előterjesztő bíróság hajlik arra, hogy kizárja ezt a lehetőséget, mivel e rendelkezés – a „Brüsszel IIb” rendeletben szereplő megfelelő rendelkezéssel ellentétben – kizárólag a „végrehajtható” közokiratokat és a felek által megkötött „végrehajtható” egyezségeket említi, ami nem a házasság felbontásával, hanem kizárólag a szülői felelősséggel kapcsolatos ügyekre vonatkozik.
- 37 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a német jogi szakirodalom egy része szerint a „Brüsszel IIa” rendelet 46. cikkét alkalmazni kell a házasság olyan felbontása esetén, mint amelyet az alapügyben szóban forgó olasz szabályozás előír.
- 38 E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Házasság felbontásáról szóló, a [»Brüsszel IIa« rendelet] értelmében vett határozatnak minősül-e a házasságnak a [132/2014. sz. törvényerejű rendelet] 12. cikke alapján történő megszüntetése?
- 2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén: A [»Brüsszel IIa« rendelet] közokiratokra és egyezségekre vonatkozó 46. cikkében foglalt szabályozásnak megfelelően kell-e kezelni a házasságnak a [132/2014. sz. törvényerejű rendelet] 12. cikke alapján történő megszüntetését?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 39 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontját többek között e rendelet 21. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállam anyakönyvvezetője által kiállított házasságot felbontó

okirat, amely a házastársak által kötött és általuk az e tagállam jogszabályaiban előírt feltételeknek megfelelően ezen anyakönyvvezető előtt megerősített, házasság felbontására vonatkozó megállapodást tartalmaz, e 2. cikk 4. pontja értelmében vett „határozatnak” minősül.

- 40 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint mind az uniós jog egységes alkalmazásának követelményeiből, mind pedig az egyenlőség elvéből az következik, hogy az uniós jog azon rendelkezésében foglalt kifejezéseknek, amely a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében nem tartalmaz kifejezett utalást a tagállami jogokra, rendes körülmények között az egész Unióban olyan önálló és egységes értelmezést kell tulajdonítani, amelynek kialakítása során e rendelkezésnek nem csupán a kifejezéseit, hanem kontextusát, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2022. március 31-i Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl és társai [Menedékkérő pszichiátriai kórházban való elhelyezése] ítélet, C-231/21, EU:C:2022:237, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Tekintettel arra, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet egyetlen rendelkezése, közelebbről a 2. cikkének 4. pontja sem tartalmaz kifejezett utalást a tagállamok jogára a többek között mind e rendelkezésben, mind pedig e rendelet 21. cikkében szereplő „határozat” kifejezés jelentésének és hatályának meghatározása érdekében, meg kell állapítani, hogy e kifejezést az előző pontban felidézett módszernek megfelelően az uniós jogban önállóan és egységesen kell értelmezni.
- 42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy mind az EUMSZ 67. cikk (1) és (4) bekezdésének, és az EUMSZ 81. cikk (1) és (2) bekezdésének együttesen értelmezett rendelkezéseiből, mind pedig az EK 61. cikk c) pontjának és az EK 65. cikk a) pontjának együttesen értelmezett korábbi rendelkezéseiből az következik, hogy az Unió a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozása érdekében igazságügyi együttműködést alakít ki a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyekben, biztosítva többek között – különösen, ha ez a belső piac megfelelő működéséhez szükséges – a bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerését a tagállamok között.
- 43 Ennek keretében mind a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elve, mind pedig a határozatok e kölcsönös bizalmon alapuló kölcsönös elismerésének elve alapvető jelentőséggel bír az uniós jogban, mivel lehetővé teszi egy belső határok nélküli térség létrehozását és fenntartását (2017. március 9-i Pula Parking ítélet, C-551/15, EU:C:2017:193 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 A „Brüsszel IIa” rendelet ebben az összefüggésben irányul arra – amint az az (1), (2) és (21) preambulumbekkezdéséből kitűnik –, hogy a kölcsönös bizalom elve alapján, amely a valódi igazságügyi térség megteremtésének alapköve, megkönnyítse többek között a tagállamokban a házasság felbontásával kapcsolatos ügyekben hozott határozatok elismerését azáltal, hogy az ilyen határozatok elismerése megtagadásának okait a szükséges minimális szintre csökkenti (lásd ebben az értelemben: 2019. január 16-i Liberato ítélet, C-386/17, EU:C:2019:24, 41. és 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Így a „Brüsszel IIa” rendelet 21. cikkének (1) és (2) bekezdése – e rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és 25. cikkével összefüggésben értelmezve – többek között előírja, hogy amennyiben az elismerés megtagadásának az említett rendelet (21) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 22. cikkében taxatív felsorolt okainak egyike sem állapítható meg, a valamely tagállamban a házasság felbontásával kapcsolatos ügyekben hozott határozatokat a többi tagállamban el kell ismerni anélkül, hogy szükség lenne külön eljárás

- lefolytatására, egyrészt azzal a kikötéssel, hogy a megkeresett tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez szükséges, hogy a határozattal szemben az eredeti eljárás helye szerinti tagállam joga szerint további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, másrészt pedig azzal, hogy a határozat elismerése nem tagadható meg különösen azzal az indokkal, hogy a megkeresett tagállam joga azonos tényállás mellett nem teszi lehetővé a házasság felbontását.
- 46 A „határozatnak” a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontja értelmében vett fogalmát illetően meg kell állapítani, hogy a házasság felbontásával kapcsolatos ügyekben e fogalom magában foglalja „a házasság felbontás[ár]a [...] vonatkozó határozat[ot], amelyet egy tagállam bírósága mond ki, függetlenül a határozat elnevezésétől, ideértve az ítéletet vagy végzést”. Magát a „bíróság” fogalmát e cikk 1. pontja úgy határozza meg, mint „a tagállamok valamennyi, az 1. cikk alapján az e rendelet hatálya alá tartozó ügyekben joghatósággal rendelkező hatósága”. Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 3. pontja értelmében a „tagállam” kifejezés – a Dán Királyság kivételével – az Unió valamennyi tagállamát magában foglalja.
- 47 Ennélfogva a „Brüsszel IIa” rendelet 1. cikke (1) bekezdése a) pontjának és 2. cikke 1., 3. és 4. pontjának együttes olvasatából az következik, hogy a házasság felbontásával kapcsolatos ügyekben hozott határozat fogalma a házasság felbontására vonatkozó valamennyi olyan határozatra kiterjed, elnevezésétől függetlenül, amelyet – a Dán Királyság hatóságai kivételével – joghatósággal rendelkező tagállami hatóság hoz.
- 48 Ezen, magában a „Brüsszel IIa” rendeletben szereplő fogalommeghatározásból következik, hogy – amint azt a főtanácsnok az indítványának 34. és 36. pontjában lényegében kifejtette – e rendelet hatálya kiterjedhet mind bírósági, mind pedig peren kívüli eljárás végén hozott, házasság felbontására vonatkozó határozatokra, amennyiben a tagállamok joga a házasság felbontásával kapcsolatos ügyekben bíróságon kívüli hatóságokat is hatáskörrel ruház fel.
- 49 Ebből következik, hogy az ilyen, valamely tagállamban – a Dán Királyság kivételével – a házasság felbontására hatáskörrel rendelkező, bíróságon kívüli hatóságok által hozott határozatokat a „Brüsszel IIa” rendelet 21. cikke értelmében automatikusan el kell ismerni a többi tagállamban – a Dán Királyság kivételével –, figyelemmel egyrészt az elismerés megtagadásának okait illetően e rendelet 22. cikkének alkalmazására, másrészt pedig arra, hogy a megkeresett tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez szükséges, hogy a határozattal szemben további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre.
- 50 Le kell szögezni, hogy a „határozat” fogalmának ezen értelmezését nem kérdőjelezi meg az a tény, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet kidolgozása és elfogadása idején egyetlen tagállam szabályozása sem írta még elő a házastársak számára a házasság peren kívüli felbontásának lehetőségét. Az említett értelmezés ugyanis közvetlenül az e rendelet 2. cikkének 1., illetve 4. pontjában szereplő „bíróság” és „határozat” fogalmak tág és nyitott meghatározásából következik.
- 51 Ezenkívül ugyanezen értelmezést támasztja alá a „Brüsszel IIa” rendelet által követett célkitűzés is, amely – amint az a jelen ítélet 42–44. pontjából kitűnik – többek között arra irányul, hogy a valódi igazságügyi térség uniós szinten való létrehozásának alapjául szolgáló kölcsönös bizalom elve alapján megkönnyítse a tagállamokban többek között a házasság felbontásával kapcsolatban hozott határozatok elismerését.
- 52 Amint az a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében kifejtett és a jelen ítélet 32–34. pontjában felidézett körülményekből kitűnik, e bíróság mindazonáltal még arra is keresi a választ, hogy milyen mértékű felülvizsgálatot kell gyakorolnia a házasság

- felbontására hatáskörrel rendelkező hatóságnak ahhoz, hogy az általa többek között kölcsönös megegyezéssel történő házasságfelbontás keretében kiállított, a házasság felbontására vonatkozó okiratot a „Brüsszel IIa” rendelet 21. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában e rendelet 2. cikkének 4. pontja értelmében vett „határozatnak” lehessen minősíteni.
- 53 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet kizárólag az állami bíróság vagy hatóság, illetve a felügyelete alatt álló szerv által kimondott házasságfelbontásra vonatkozik, ami kizárja a házasság egyszerű magánúton való felbontását, mint például az egyik házastárs által egy vallási bíróság előtt tett egyoldalú nyilatkozat útján történő házasságfelbontást (lásd ebben az értelemben: 2017. december 20-i Sahyouni ítélet, C-372/16, EU:C:2017:988, 39–43., 48. és 49. pont).
- 54 Ezen ítélkezési gyakorlatból levezethető, hogy minden olyan hatóságnak, amely a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontja értelmében vett „határozatot” hoz, meg kell őriznie a házasság felbontásának kimondása feletti ellenőrzést, ami a házasság kölcsönös megegyezéssel történő felbontása esetén azt jelenti, hogy a nemzeti jogra tekintettel megvizsgálja a házasság felbontásának feltételeit, valamint a házastársaknak a házasság felbontásában való megegyezésének valódiságát és érvényességét.
- 55 Az előző pont értelmében vett vizsgálat – mint a határozat fogalmának jellemző eleme – követelménye az 1994. június 2-i Solo Kleinmotoren ítéletből (C-414/92, EU:C:1994:221) is levezethető. Ezen ítélet 15–17. pontjában a Bíróság a Brüsszeli Egyezmény 25. cikkét illetően, amely a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontjával észrevehetően azonos módon került megfogalmazásra – mindazonáltal attól eltekintve, hogy az említett egyezmény e rendelkezése csak a bírósági határozatokra vonatkozik –, úgy ítélte meg, hogy a „határozat” fogalma magában foglalja, hogy a bíróság „a felek közötti vitás kérdésekben saját hatáskörében” határoz.
- 56 Igaz, hogy – amint arra a lengyel kormány a tárgyaláson emlékeztetett – a Bíróság az említett ítéletben kimondta, hogy a valamely tagállam bírósága előtt kötött és a jogvitát lezáró jogügylet nem minősülhet a Brüsszeli Egyezmény 25. cikke értelmében vett „határozatnak”. Mindazonáltal ebből analógia útján nem vonható le az a következtetés, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontja értelmében vett „határozatnak” minősítést szisztematikusan ki kellene zárni abban az esetben, ha bíróságon kívüli hatóság jogosult a házasság felbontását a házastársak által kötött megállapodás alapján a hatályos nemzeti rendelkezésekben meghatározott feltételek vizsgálatát követően kimondani.
- 57 Amint ugyanis a főtanácsnok az indítványának 50. pontjában lényegében megjegyezte, a Bíróság az 1994. június 2-i Solo Kleinmotoren ítéletben (C-414/92, EU:C:1994:221) arra alapította határozatát, hogy az érintett jogügyletek alapvetően szerződéses jellegűek, így az érintett bíróság egyszerűen tudomásul veszi a jogügyletet, anélkül hogy a hatályos jogszabályi rendelkezésekre tekintettel bármilyen módon megvizsgálná ezen jogügylet tartalmát.
- 58 Végül a „Brüsszel IIa” rendeletet átdolgozó „Brüsszel IIb” rendelet a (14) preambulumbekzdésében kimondja, hogy „[m]inden olyan megállapodást, amelyet a bíróság a nemzeti joggal és eljárással összhangban lefolytatott érdemi vizsgálatot követően jóváhagyott, határozatként kell elismerni és végre kell hajtani”. Hozzáteszi, hogy „[a]z olyan egyéb megállapodások más tagállamokban való érvényesítésének, amelyek az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban egy hatóság vagy egyéb, a Bizottságnak e célból bejelentett, hatósági tevékenységet végző szerv formális beavatkozását követően válnak jogilag kötelező erejűvé, e rendelet közokiratokra és megállapodásokra vonatkozó különös rendelkezéseivel összhangban kell

- történnie. E rendeletnek nem célja, hogy lehetővé tegye a tisztán magánjellegű megállapodások szabad mozgását. Lehetővé kell tenni azonban az olyan megállapodások mozgását, amelyek nem határozatok vagy közokiratok, ám amelyeket egy erre feljogosított hatóság nyilvántartásba vett. E hatóságok magukban foglalhatják a megállapodásokat nyilvántartásba vevő közjegyzőket is, akkor is, ha szabad foglalkozást űznek”.
- 59 Az uniós jogalkotó ily módon a folytonosság szempontjából egyértelművé tette azt a tényt, hogy a házasság felbontására vonatkozó olyan megállapodások, amelyeket valamely bíróság vagy bíróságon kívüli hatóság a nemzeti jogszabályoknak és eljárásoknak megfelelően lefolytatott érdemi vizsgálatot követően hagyott jóvá, a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontja és a „Brüsszel IIb” rendelet azon rendelkezései értelmében vett „határozatoknak” minősülnek, amelyek e rendelkezés helyébe léptek, és hogy éppen ez az érdemi vizsgálat különbözteti meg e határozatokat az e rendeletek értelmében vett közokiratoktól és megállapodásoktól.
- 60 Ennélfogva, amennyiben a hatáskörrel rendelkező bíróságon kívüli hatóság érdemi vizsgálatot követően hagyja jóvá a házasság felbontására vonatkozó megállapodást, azt a „Brüsszel IIa” rendelet 21. cikkének és a „Brüsszel IIb” rendelet 30. cikkének megfelelően „határozatként” kell elismerni, míg az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban kötelező joghatással bíró más házasságfelbontási megállapodásokat a „Brüsszel IIa” rendelet 46. cikkének és a „Brüsszel IIb” rendelet 65. cikkének megfelelően – esettől függően – közokiratként vagy megállapodásként kell elismerni.
- 61 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy – amint arra a Bizottság a tárgyaláson helyesen rámutatott – a „Brüsszel IIb” rendelet (14) preambulumbekzdésének és 65. cikkének keletkezéstörténetéből az következik, hogy e rendelet elfogadásával az uniós jogalkotó nem arra törekedett, hogy új szabályokat alakítson ki és vezessen be, hanem kizárólag arra, hogy „világossá tegye” egyrészt a „Brüsszel IIa” rendelet 46. cikkében már szereplő szabály hatályát, másrészt pedig azt a kritériumot, amely lehetővé teszi a „határozat” fogalmának a „közokirat” és a „felek közötti megállapodás” fogalmától való megkülönböztetését, vagyis az érdemi vizsgálat kritériumát.
- 62 E megfontolások összességére figyelemmel kell meghatározni, hogy a jelen ügyben a valamely tagállam anyakönyvvezetője által kiállított házasságot felbontó okirat, amely a házastársak által kötött és általuk az e tagállam nemzeti jogszabályaiban előírt feltételeknek megfelelően ezen anyakönyvvezető előtt megerősített, házasság felbontására vonatkozó megállapodást tartalmaz, a „Brüsszel IIa” rendelet 21. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában e rendelet 2. cikkének 4. pontja értelmében vett „határozatnak” minősül-e.
- 63 E tekintetben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy Olaszországban az anyakönyvvezető jogszabály által létrehozott hatóság, amely e tagállam joga értelmében hatáskörrel rendelkezik arra, hogy jogilag kötelező erővel kimondja a házasság felbontását azáltal, hogy a házastársak által megfogalmazott, a házasság felbontására vonatkozó megállapodást a jelen ítélet 54. pontja szerinti vizsgálat elvégzését követően írásbeli formában okiratba foglalja.
- 64 A 132/2014. sz. törvényerejű rendelet 12. cikke értelmében ugyanis az anyakönyvvezetőnek személyesen és legalább 30 napos időközzel kétszer kell beszereznie mindkét házastárs nyilatkozatát, ami azt jelenti, hogy meggyőződik arról, hogy a házasság felbontásába való bejegyzésük érvényes, szabad és tájékozott döntés eredménye.

- 65 Egyébiránt e rendelkezés értelmében az anyakönyvvezető a hatályos jogszabályi rendelkezésekre tekintettel megvizsgálja a házasság felbontására vonatkozó megállapodás tartalmát, amely során meggyőződik arról, hogy e megállapodás kizárólag a házasság felbontására vagy a házasság polgári jogi hatásainak megszüntetésére vonatkozik, vagyónátruházásra nem, és arról, hogy a házastársaknak nincsen kiskorú gyermekük, sem cselekvőképtelen, súlyos fogyatékkal élő vagy eltartott nagykorú gyermekük, tehát a megállapodás ilyen gyermekekre nem vonatkozik.
- 66 A 132/2014. sz. törvényerejű rendelet 12. cikkéből az is kitűnik, hogy az anyakönyvvezető nem jogosult a házasság felbontásának kimondására, ha az e rendelkezésben előírt egy vagy több feltétel nem teljesül, különösen ha az anyakönyvvezetőnek kétségei vannak afelől, hogy valamelyik házastársnak a házasság felbontásába való beleegyezése szabad és tájékozott döntés eredménye, ha a megállapodás vagyónátruházásra vonatkozik, vagy ha a házastársaknak olyan gyermeke van, aki nem gazdaságilag független nagykorú gyermek.
- 67 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „Brüsszel IIa” rendelet 2. cikkének 4. pontját többek között e rendelet 21. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában úgy kell értelmezni, hogy az eredeti eljárás helye szerinti tagállam anyakönyvvezetője által kiállított házasságot felbontó okirat, amely a házastársak által kötött és általuk az e tagállam jogszabályaiban előírt feltételeknek megfelelően ezen anyakönyvvezető előtt megerősített, házasság felbontására vonatkozó megállapodást tartalmaz, e 2. cikk 4. pontja értelmében vett „határozatnak” minősül.

A második kérdéstről

- 68 Az első kérdésre adott válaszra figyelemmel a második kérdést már nem szükséges megválaszolni.

A költségekről

- 69 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet 2. cikkének 4. pontját

többek között e rendelet 21. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában a következőképpen kell értelmezni:

az eredeti eljárás helye szerinti tagállam anyakönyvvezetője által kiállított házasságot felbontó okirat, amely a házastársak által kötött és általuk az e tagállam jogszabályaiban előírt feltételeknek megfelelően ezen anyakönyvvezető előtt megerősített, házasság felbontására vonatkozó megállapodást tartalmaz, e 2. cikk 4. pontja értelmében vett „határozatnak” minősül.

Aláírások